

MYSTEERI- KERHO

Ohjaajan opas

Vinkit ja materiaalit lasten lukuharrastusta tukevaan kerhotoimintaan

Oppaan on laatinut (2025):
Suomen Kirjainstituutti ja Suomalaisen kirjan museo Pukstaavi
Kuvitus: Ari Vannas

www.pukstaavi.fi

ALKUSANAT

Hyvä oppaan käyttäjä!

Lasten vapaa-ajan lukuharrastusta voidaan edistää monin eri tavoin. Yksi näistä keinoista on ohjattu kerhotoiminta. Tässä oppaassa esittelemme *Mysteerikerho*-kerhomallin, jossa lapset tutustuvat kirjoihin luovuuden ja yhdessä tekemisen kautta.

Oppaasta löydät käytännön vinkit *Mysteerikerhojen* ohjaamiseen sekä maksuttomia materiaaleja kerhoihin. Kerhomateriaalit on suunnattu erityisesti alakoulukäisille. Materiaalit löytyvät osoitteesta www.mysteerikerho.fi.

Mysteerikerho-kerhomallia ja materiaaleja voi vapaasti hyödyntää lapsille suunnattujen, maksuttomien luku-, kirjallisuus- ja sanataidekerhojen toiminnassa. Kerhotoiminnan järjestäjä voi esimerkiksi käynnistää *Mysteerikerhon* paikkakunnallaan tai napata yksittäisiä materiaaleja jo olemassa olevaan kerhotoimintaan.

Lasten lukuharrastusta edistämässä,
Suomen Kirjainstituutti & Suomalaisen kirjan museo Pukstaavi

**Tämä opas on toteutettu osana Opetushallituksen rahoittamaa
Lukuintoa pelillisyyden ja yhdessä tekemisen kautta! -
Mysteerikerhot lasten lukuharrastusta tukemassa -hanketta
2025–2026**

MUKAAN VERKOSTOON!

Lukupiste on avoin ammatilaisverkosto lasten ja nuorten lukuinnostamisen parissa työskenteleville. Verkoston tavoitteena on lisätä lasten vapaa-ajan lukemista.

Mukaan voivat liittyä esimerkiksi kuntien kirjasto-, opetus- tai kulttuurialan ammatilaiset, kirjallisuus- tai sanataideyhdistysten edustajat, Harrastamisen Suomen mallin kuntakoordinaattorit sekä muut lukutaitotyöstä kiinnostuneet.

Verkoston jäsenet saavat ajankohtaista tietoa lasten vapaa-ajan lukemisen edistämisestä sekä mahdollisuuden verkostoitua muiden lukemisen parissa työskentelevien kanssa.

Verkostoa koordinoivat Suomen Kirjainstituutti ja Suomalaisen kirjan museo Pukstaavi.

Liity mukaan verkostoon!

Lukupiste

LASTEN VAPAA-AJAN LUKEMISTA EDISTÄVÄ VERKOSTO

MYSTEERIKERHOJEN TOIMINTAIDEA

Mysteerikerhoissa tutustutaan kirjojen kiehtovaan maailmaan toiminnan ja yhdessä tekemisen kautta. Kerhoissa luodaan omia satuhahmoja, sarjakuvia tai tekstejä, pelataan kirjallisuusteemaisia pakopelejä sekä tietysti luetaan ja kuunnellaan kirjoja ja tarinoita!

Kivaa yhdessä tekemistä

Mysteerikerhoissa lasten vapaa-ajan lukemista tuetaan yhdessä tekemisen kautta. Pelit ja yhteiset projektit innostavat tutustumaan kirjallisuuteen toiminnan kautta.

Lukuvinkkausta ja kirjakulttuuria

Kerhoissa lähestytään lukemista ja kirjoja hauskaasti, yllättävästi ja leikkillisesti. Tavoitteena on löytää jokaiselle kerholaiselle kirja, josta innostua!

Luovuutta ja itseilmaisua

Sanataiteen avulla kannustetaan luovuuteen! Kerhoissa luodaan omia tekstejä, sarjakuvia, pakopelejä tai vaikkapa taideteoksia.

LUKUINTOA!

Mysterikerhot ovat kirjallisuuskasvatuksellisia harrastuskerhoja, joiden pedagoginen toiminta perustuu leikilliseen oppimiseen (engl. playful learning), lasten osallisuuteen sekä toimijuuteen. Kerhotoiminnan tavoitteena on lisätä alakouluikäisten lukuinnostusta sekä vahvistaa lasten motivaatiota kirjallisuutta, lukemista ja tekstejä kohtaan.

Kerhotoiminnalla madalletaan kynnystä aloittaa lukuharrastus. Mysterikerhoissa tarkastellaan tekstien rikasta maailmaa monilukutaidon näkökulmasta ja kannustetaan ilon kautta lukemisen ja kirjallisuuden pariin.

Leikillisuus

Leikillisuus ja pelillisuus ovat tärkeässä roolissa lukuinnostuksen herättämisessä. Kerhoissa kannustetaan luovuuteen sekä uteliaisuuteen – leikillisen oppimisen kautta sukellaan kirjojen kiehtovaan mielikuvitusmaailmaan!

Osallisuus

Mysterikerhoihin jokainen on tervetullut omana itsenään! Tavoitteena on löytää jokaiselle kerholaiselle oma väylä kirjojen pariin. Kerho-ohjaajan tehtävä on kuulla lasta ja mahdollistaa jokaisen osallistuminen.

Toimijuus

Mysterikerhoissa tutkitaan kirjojen maailmaa yhdessä! Kerholaiset osallistuvat sekä kerhosisältöjen suunnitteluun että toteutukseen.

OHJAAJAN ROOLI

Ohjaajan tehtävä *Mysterikerhoissa* on innostaa toiminnallaan lapset lukemisen ja kirjallisuuden äärelle. Tähän tärkeään tehtävään tarvitaan hyviä vuorovaikutustaitoja sekä kykyä kuulla lasten toiveita.

Vinkki: Kerholaisten toiveita voi kartoittaa esimerkiksi *Mitä tehdään?* -bingon avulla.

Ohjaajan tehtävä on huolehtia siitä, että jokainen lapsi tuntee olevansa tervetullut kerhoon, sekä siitä että toiminta on turvallista ja vastuullista.

TILAT & TARVIKKEET

Tila: Kerhotilaksi soveltuu koululuokka tai muu tila, jossa on pöytätilaa mm. askartelua varten.

Tarvikkeet

- Askartelutarvikkeet: mm. kyniä, värikyniä ja -liituja, paperia, liimaa, saksia
- Tulostetut materiaalit: *Mysterikerho.fi*-sivustolta löytyy monipuolisesti materiaalia kerhoihin. Sivuston pdf-muotoiset materiaalit ovat ladattavissa ja tulostettavissa sivustolta kerholaisten käyttöön.
- Älylaitteet: osa *Mysterikerho.fi*-sivuston materiaaleista, kuten digitaaliset pakopelit, vaativat älylaitteiden käyttöä.

SUUNNITTELU

Ennen kerhokauden alkamista on hyvä laatia vuosisuunnitelma, jossa jokaiselle kerhokerralle on mietitty oma teemansa. Apuna voi käyttää *Mysterikerho.fi*-sivuston teemoja:

Kirjojen kiehtova maailma | Oma tarina | Tehdään yhdessä | Kirjavinkkausta kavereille | Kirjakulttuuri ennen ja nyt

Suunnittele kerhosisällöt käyttäen Mysterikerhojen suunnittelutyökalua (seuraavalla sivulla).

KIRJAT ESILLE!

Mysterikerhoissa kirjat ja kirjallisuus ovat toiminnan keskiössä. On tärkeää, että kirjoja on kerholaisten saatavilla ja näkyvillä.

Jos mahdollista, kerhoryhmän kanssa voi vierailla lähikirjastossa. Kirjaston henkilökunnalta löytyy asiantuntijuutta lasten- ja nuortenkirjoista – tätä kannattaa hyödyntää!

Tavoitteena on, että kerhokauden aikana jokainen osallistuja löytäisi ainakin yhden kirjan josta innostua!

Lukuvinkkejä voi etsiä myös Lastenkirjainstituutin *Lukemo*-sivuston kautta: <https://lukemo.fi/>

KIRJALLISUUDEN ESITTÄMINEN KERHOISSA

Jos luet kirjallisuutta kerhoissa, tarvitset tekijän luvan tekstin esittämiseen. Tekijänoikeuskorvaukset ovat tekijöille kuuluvia korvauksia heidän tekemästään työstä.

Luvan hankit helposti Sanastosta. Huomioi esitysluvat jo kerhojen suunnitteluvaiheessa.

Lupaa ei tarvita seuraavissa tapauksissa:

- Kirjastolla on Sanaston kanssa sopimus kirjallisuuden julkisesta esittämisestä.
- Julkinen esittäminen tapahtuu oppilaitoksessa opetustilanteessa esimerkiksi äidinkielen tunnilla. Kouluopetuksen jälkeen järjestettävissä kerhoissa tarvitaan kuitenkin lupa kirjallisuuden esittämiseen.
- Teoksen asiallinen siteeraaminen on sallittua ilman lupaa. Siteeraaminen voi tapahtua kirjallisesti tai suullisesti. Lue Sanaston ohje asianmukaiseen siteeraamiseen.

SUUNNITTELUTYÖKALU

SYYSKAUSI

Suunnittele jokaiselle kerhokerralle:

- Teema
- Tehtävä
- Tarvikkeet
- Kirjavinkki

ELOKUU

1. KERHO

2. KERHO

3. KERHO

4. KERHO

9.8. TOVE JANSSONIN PÄIVÄ

SYYSKUU

1. KERHO

2. KERHO

3. KERHO

4. KERHO

8.9. KANSAINVÄLINEN
LUKUTAITTOPÄIVÄ

LOKAKUU

1. KERHO

2. KERHO

3. KERHO

4. KERHO

10.10. ALEKSIS KIVEN PÄIVÄ

18.10. SATUPÄIVÄ

MARRASKUU

1. KERHO

2. KERHO

3. KERHO

4. KERHO

JOULUKUU

1. KERHO

2. KERHO

3. KERHO

4. KERHO

SUUNNITTELUTYÖKALU

KEVÄTKAUSI

Suunnittele jokaiselle kerhokerralle:

- Teema
- Tehtävä
- Tarvikkeet
- Kirjavinkki

TAMMIKUU

1. KERHO

2. KERHO

3. KERHO

4. KERHO

HELMIKUU

1. KERHO

2. KERHO

3. KERHO

4. KERHO

5.2. RUINEBERGIN PÄIVÄ

28.2. KALEVALAN PÄIVÄ

MAALISKUU

1. KERHO

2. KERHO

3. KERHO

4. KERHO

19.3. MINNA CANTRIN JA
TASA-ARVON PÄIVÄ

HUHTIKUU

1. KERHO

2. KERHO

3. KERHO

4. KERHO

9.4. MIKAEL AGRICOLAN
PÄIVÄ

HUHTIKUUSSA VIETETÄÄN
LUKUVIIKKOA!

TOUKOKUU

1. KERHO

2. KERHO

3. KERHO

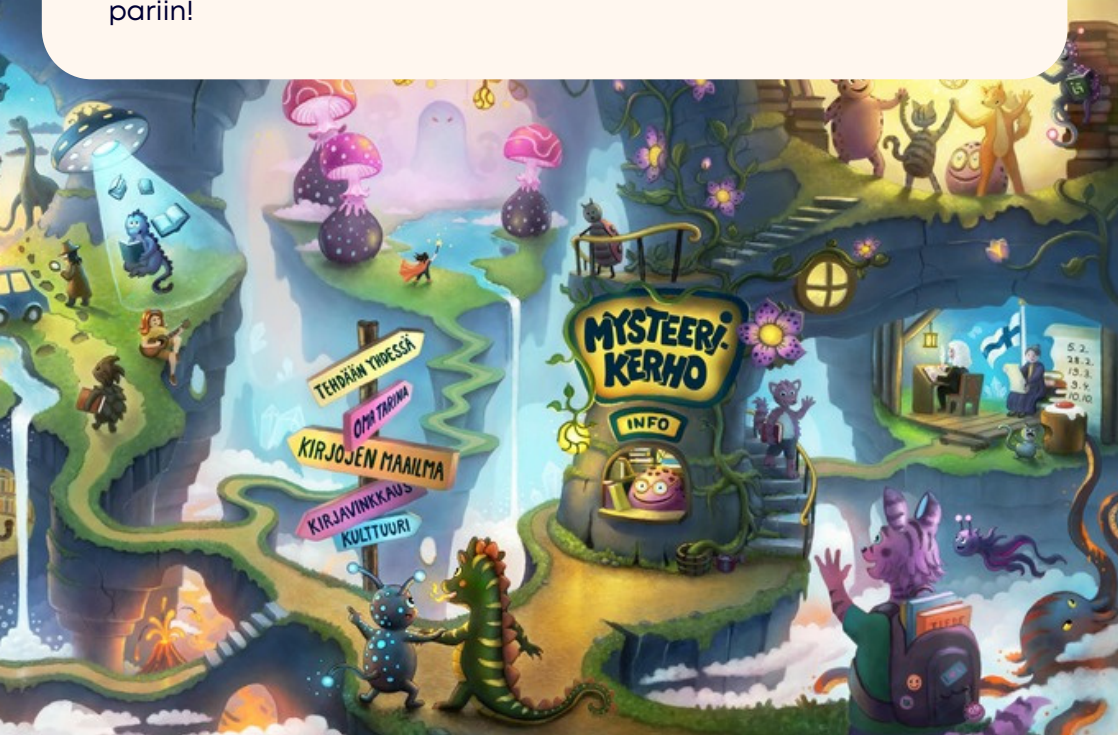
4. KERHO

VALMIIT MATERIAALIT

www.mysteerikerho.fi

Mysteerikerho.fi-sivustolle on koottu kirjallisuus- ja lukutaitotoimijoiden tuottamia maksuttomia materiaaleja kerhojen käyttöön.

Valmiissa tehtäväpohjissa sekä toimintavinkeissä lähestytään kirjallisuutta ja lukemista toiminnallisuuden kautta: sanataidetehtävät, pelit ja askarteluohjeet houkuttelevat kirjojen pariin!

VIESTINTÄ

Mysteerikerho-viestintämateriaalit ovat vapaasti hyödynnettävissä lapsille suunnattujen, maksuttomien luku-, kirjallisuus- ja sanataidekerhojen toiminnassa.

Tilaa logot ja juliste sähköpostitse:
info@pukstaavi.fi

**MYSTEERI.
KERHO**

**MYSTEERI.
KERHO**

**MYSTEERI.
KERHO**

**MYSTEERI.
KERHO**

**MYSTEERI.
KERHO**

MYSTEERI- KERHO

Tervetuloa jännittävälle tutkimusmatkalle tarinoiden maailmaan. Mysteerikerhossa tutustutaan kirjoihin ja lukemiseen hausalla ja mukaansatempaavalla tavalla. Luvassa on mukavia hetkiä muun muassa taidepajojen, mielikuvitusmaailmoiden sekä erilaisten pelien muodossa.

Mysteerikerhot ovat yllätyksiä täynnä – Tervetuloa mukaan!

MILLOIN?

MISSÄ?